

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 24.7.2014
COM(2014) 488 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

**Anden rapport om Kosovos* fremskridt med at opfylde kravene i køreplanen for
visumliberalisering**

{SWD(2014) 251 final}

1. INDLEDNING

Europa-Kommissionen indledte en dialog om visumliberalisering med Kosovo den 19. januar 2012. Den 14. juni 2012 afleverede den en køreplan for visumliberalisering til Kosovos regering. Køreplanen identificerer al den lovgivning og de andre foranstaltninger, som Kosovo skal vedtage og gennemføre for at gøre fremskridt hen imod visumliberalisering.

Den 8. februar 2013 vedtog Kommissionen den første rapport om Kosovos fremskridt med visumdialogen². Rapporten indeholdt en vurdering af de fremskridt, som Kosovo havde gjort, anbefalinger til myndighederne i Kosovo og statistiske oplysninger om de forventede migrations- og sikkerhedsmæssige virkninger af den visumfrie ordning.

Den 12. februar 2013 holdt Kommissionen det andet møde på højt embedsmandsplan med Kosovo. Det tredje og fjerde møde blev holdt henholdsvis den 29. juli 2013 og den 16. juni 2014.

Dette er den anden rapport, som indeholder Kommissionens vurdering af Kosovos fremskridt med at opfylde kravene i visumkøreplanen. Den giver et overblik over de mest relevante udviklinger vedrørende vedtagelse eller ændring af lovgivning og gennemførelsen heraf og indeholder en række anbefalinger til regeringen. Den ledsages af et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, der går mere i dybden med de udviklinger, som beskrives i denne rapport. Arbejdsdokumentet beskriver også de forventede sikkerheds- og migrationsmæssige virkninger af visumliberaliseringen.

Rapporten og arbejdsdokumentet bygger på de rapporter, som regeringen i Kosovo har indsendt, en række rapporter fra eksperter fra EU's medlemsstater, som deltog i evalueringsmissioner i december 2013 og marts 2014, oplysninger fra EU's kontor i Kosovo og EULEX samt statistiske oplysninger, som er indsamlet af Eurostat og indsendt af medlemsstaterne.

I både rapporten og arbejdsdokumentet fremsættes der en række anbefalinger inden for politikområder, hvor der kræves yderligere reformer, både lovgivningsmæssige og gennemførelsesrelaterede, i forbindelse med en visumliberalisering.

Visumliberaliseringsdialogen føres, uden at det berører EU-medlemsstaternes stillingtagen til status.

2. KRAV TIL TILBAGETAGELSE OG REINTEGRATION

2.1. Tilbagetagelse

Kosovo har indført lovgivningsmæssige rammer for tilbagetagelse. Kosovo er fortsat med at forhandle om og indgå tilbagetagelsesaftaler med EU's medlemsstater og de associerede Schengenlande og de vigtigste transitlande og oprindelseslande for ulovlig migration³.

Tilbagetagelsen fungerer godt. Kosovo har forbedret behandlingen af anmodninger, og antallet af verserende sager er ikke længere et problem. Tilbagetagelsen af statsborgere fra Kosovo fungerer generelt godt. Der foreligger ikke tilstrækkelige oplysninger om tilbagetagelse af tredjelandsstatsborgere og statsløse.

¹ Denne betegnelse er med forbehold af holdningerne til status og er i overensstemmelse med UNSCR 1244/1999 og ICJ's udtalelse om Kosovos uafhængighedserklæring.

² COM(2013) 66 final.

³ Kosovo har for nylig indgået tilbagetagelsesaftaler med Estland, Kroatien, Liechtenstein, Schweiz, Norge, Albanien og Montenegro.

Anbefaling:

- Fortsætte med at forhandle om og indgå tilbagetagelsesaftaler med interesserede EU-medlemsstater og de vigtigste transitlande og oprindelseslande for ulovlige migranter.
- Fortsætte med fra alle EU-medlemsstater at tilbagetage statsborgere fra Kosovo, tredjelandsstatsborgere og statsløse, som ikke længere opfylder kravene for indrejse og ophold i disse lande.
- Træffe de nødvendige foranstaltninger for at lette tilbagetagelsen af sårbare personer.

2.2. Reintegration

I august 2013 blev lovgivningen om reintegration ændret, idet der blev indført retsmidler og et retsgrundlag for en klagekommission. Medlemmerne af klagekommissionen er blevet udnævnt.

Kosovos regering bliver ved med at finansiere reintegrationsfonden. I 2013 var tildelingen på 3,2 mio. EUR. Der blev brugt ca. 1,7 mio. EUR på direkte økonomisk bistand til de personer, som skulle reintegreres, mens 1 mio. EUR blev overført til Ministeriet for Miljø og Fysisk Planlægning med henblik på reovering og opførelse af boliger til repatrierede personer. Myndighederne fokuserer som oftest på akuttjenester i stedet for holdbare reintegrationstjenester.

Det er kun personer, som forlod Kosovo før den 28. juli 2010, og som har ansøgt inden udløbet af en bestemt frist⁴, der kan få støtte fra reintegrationsfonden. Andre har ret til basisydelse eller social bistand fra kommunerne. Denne skæringsdato for støtteberettigelse bliver i stadig højere grad en hindring for en holdbar reintegration, da stadig flere hjemvendte, der har forladt Kosovo efter juli 2010, ikke har ret til støtte fra fonden. Hvis skæringsdatoen for støtteberettigelse ændres, samtidig med at man fokuserer på langsigtede integrationstjenester, vil Kosovo kunne gennemføre en holdbar reintegration af sine repatrierede statsborgere.

Systemet for forvaltning af reintegrationssager har været i brug siden januar 2013; alle kommuner har haft adgang til det siden april 2013. Systemet gør det muligt at foretage den indledende registrering, men ikke at følge op på sagerne. Der er udsendt retningslinjer for anvendelsen af systemet, og der afholdes kurser for alle kommunale kontorer for befolkningsgrupper og tilbagevenden.

De tilbagevendte børn har adgang til undervisning, selv om der ikke systematisk tilbydes sprogkurser og anden sproglig støtte. Leveringen af sundhedsydelser bør forbedres yderligere; specielt er det lokale sundhedspersonale ikke altid i stand til at diagnosticere de repatrieredes helbredsproblemer.

Anbefalinger:

- Ændre anvendelsen af reintegrationsfonden fra akuttjenester til holdbare reintegrationstjenester, såsom undervisning, erhvervsuddannelse, beskæftigelsesbistand og boliger.
- Overveje at ændre skæringsdatoen for berettigelse til tjenester fra reintegrationsfonden.
- Udvikle et system til forvaltning af reintegrationssager, som gør det muligt at overvåge leveringen af tjenester til alle registrerede berettigede.

⁴ Tolv måneder fra repatrieringsdatoen.

- Øge koordineringen med internationale organisationer for at undgå overlapning i den bistand, som ydes til repatrierede borgere.

3. HOVEDOMRÅDE 1: DOKUMENTSIKKERHED

I februar 2014 blev der oprettet et nyt personregistreringssystem med én central database. På nuværende tidspunkt anvendes de fysiske registre og databasen parallelt. Der er alvorlig bekymring om, hvorvidt de oplysninger, som lagres i personregistreringssystemet, er konsekvente og nøjagtige, da systemet gør det muligt at trykke en attest for den samme begivenhed, der indeholder forskellige datasæt eller ukorrekte oplysninger. Opbevaringen af de fysiske registre er forskellig fra kommune til kommune og kan i nogle tilfælde ikke forhindre, at oplysninger går tabt.

De fysiske registre, som er blevet sendt tilbage fra Serbien, er blevet scannet og uploadet i systemet som fotofiler. De kan konsulteres på anmodning og anvendes til kontrolformål.

I december 2013 vedtog Kosovo afledt lovgivning, som gør det muligt at udstede personregistreringsattester på anmodning på bosnisk, kyrillisk og tyrkisk og med brug af de pågældende alfabeter.

Anbefaling:

- Personregistreringssystemet bør forbedres betydeligt for at sikre, at de opbevarede oplysninger er af tilstrækkelig høj kvalitet og tilstrækkelig konsekvente, om nødvendigt ved at sammenligne oplysningerne med oplysningerne i de bekræftede kopier af de fysiske registre, som er blevet sendt tilbage fra Serbien.
- Sikre interoperabilitet mellem rejsedokumentet, identitetsdokumentet og retshåndhævelsesdatabaserne.
- Udarbejde standardprocedurer for opbevaring og indbinding af de underliggende dokumenter.

4. HOVEDOMRÅDE 2: GRÆNSE- OG MIGRATIONSFORVALTNING

4.1. Grænseforvaltning

Der er sket store fremskridt på området integreret grænseforvaltning. I september 2013 blev loven om grænsekontrol bragt i overensstemmelse med EU-retten, og den nye lov om samarbejdet mellem forskellige instanser trådte i kraft. Der er blevet vedtaget en ny strategi og en handlingsplan for integreret grænseforvaltning. Det centrale retsgrundlag er på plads.

Samarbejdet med nabolandene er blevet bedre. Der er gjort fremskridt med at fastlægge grænsen til Montenegro; 70 km af grænsen er blevet fastlagt, så der kun er 9 km tilbage.

Kosovo samarbejder med Frontex om udveksling af oplysninger, risikoanalyser, kapacitetsopbygning og uddannelse. I 2013 udpegede Kosovo et kontaktpunkt for risikoanalyser, som er ansvarligt for forbindelserne med Frontex.

Grænseovergangsstederne er tilstrækkeligt udstyret til at udføre first line- og second line-kontrol. Grænsepolitiet og toldvæsenet har tilstrækkeligt personale til at kontrollere trafikstrømmene og persontrafikken. I praksis foretages der ikke systematisk grænsekontrol i udrejsebanerne.

I januar 2013 blev der oprettet et nationalt grænseforvaltningscenter. Centret består af personale fra alle grænserelaterede myndigheder og er ansvarligt for strategiske og operationelle risikoanalyser på centralt plan, informationsudveksling og databeskyttelse. På

lokalt plan foretages der risikoanalyser ved grænseovergangsstederne, men den praktiske anvendelighed af dette analyseredskab er begrænset.

Kosovo er fortsat et vigtigt transitsted for ulovlig migration og menneskehandel. Antallet af opdagede og efterforskede sager om fremme af ulovlig migration, menneskehandel eller narkotikahandel er fortsat lavt⁵.

Anbefalinger:

- Arbejde på at færdiggøre fastlæggelsen af grænsen til Montenegro.
- Foretage systematisk grænsekontrol i både indrejse- og udrejsebaner; præcisere anvendelsesområdet for indrejse/udrejseregistret; udarbejde standardprocedurer for registrering af passagerer.
- Sikre internetadgang for fødevare- og veterinæragenturet ved alle grænseovergangssteder.
- Sørge for regelmæssige opdateringer af prøver på rejsedokumenter ved alle grænseovergangssteder.
- Tilvejebringe tilstrækkeligt grænseovervågningsudstyr.
- Øge anvendelsen af risikoanalyser, specielt ved planlægningen af operationelle foranstaltninger.
- Forebygge ulovlig migration og menneskehandel på tværs af grænserne.

4.2. Migrationsforvaltning

I 2013 reviderede og vedtog Kosovo en pakke af love, som fastlagde retsgrundlaget for migrationsforvaltning, herunder udlændingeloven, loven om statsborgerskab og asylloven. Den nye lovgivning indfører en række definitioner, som er forenelige med EU-retten. På nuværende tidspunkt kan visa kun udstedes i udlandet i Tyrkiet og Albanien; de tekniske forberedelser for anvendelsen af Kosovos visuminformationssystem i andre missioner er begyndt.

I 2013 tildelte Indenrigsministeriet 1 mio. EUR til opførelse af et nyt center for frihedsberøvede. Dette center forventes at blive taget i brug i slutningen af 2014.

I december 2012 indførte Kosovo en ny database om migration og asyl; den er dog endnu ikke fuldt operationel eller forbundet med andre databaser, som indeholder oplysninger om migration. Udlændingeloven regulerer myndighedernes adgang til databasen.

I oktober 2013 blev der vedtaget en ny national strategi og handlingsplan for migration, og der blev oprettet en national myndighed for overvågning af migrationsstrømme.

Anbefalinger:

- Fortsætte med at gennemføre den retlige ramme; sikre, at de proceduremæssige garantier for tilbageholdelse, udsendelse og tilbagesendelse overholdes.
- Anvende Kosovos visuminformationssystem i alle diplomatiske og konsulære repræsentationer.
- Overveje at udvikle en integrationsstrategi og en handlingsplan for udlændinge for at lette deres inklusion i samfundet.
- Opføre et center for frihedsberøvede udlændinge.

⁵ Frontex' årlige risikoanalyse for Vestbalkan 2014.

- Overveje at indføre en frist for, hvor længe udlændinge må indkvarteres i Pristina Internationale Lufthavn.
- Fortsætte udviklingen af databasen om migration og asyl; give alle relevante myndigheder adgang til databasen.
- Forbedre interoperabiliteten mellem databaserne vedrørende migrations- og asylpolitik.
- Fortsætte udviklingen af en udvidet migrationsprofil.

4.3. Asyl

I juli 2013 blev der vedtaget en ny asyllov, og den tilsvarende afledte ret blev ændret. Rettighederne og pligterne for asylansøgere og personer, som har fået tildelt beskyttelse, er i overensstemmelse med EU-retten. Leveringen af tolketjenester bør forbedres. Flygtningehøjkommissariatets rolle er blevet tilpasset til bestemmelserne i direktivet om asylprocedurer og Genèvekonventionen.

Anbefalinger:

- Sikre, at der er tolke til rådighed, og overveje muligheden for fjerntolkning.
- Forbinde de relevante databaser, såsom grænseforvaltningssystemet, Kosovos visuminformationssystem og asyl databasen.

5. HOVEDOMRÅDE 3: OFFENTLIG ORDEN OG SIKKERHED

Den nye strafferetlige ramme trådte i kraft den 1. januar 2013. I marts 2013 gennemførte myndighederne i Kosovo den første revision af strafferetssystemet. Strafferetssystemet kan forbedres gennem en øget koordinering og en ensartet tilgang i de forskellige institutioner. Der er indført en sporingsmekanisme, men der er stadig for få oplysninger, og indsatsen er ikke tilstrækkeligt målrettet mod højtprofileret organiseret kriminalitet og korruptionssager.

Med hensyn til retsvæsenets uafhængighed er der sket et betydeligt fald i antallet af offentlige erklæringer fra politikere om straffesager. Mediechicane af dommere og anklagere er stadig et alvorligt problem. Intimidering af vidner er stadig et problem.

Der er sket betydelige forbedringer i professionalismen og antallet af ansatte i politiet og toldvæsenet i Kosovo. Anklagemyndighedens og retssystemets kapacitet skal øges. Disse myndigheder har for få ressourcer og har svært ved at få besat ledige stillinger, især dem, som er forbeholdt personer, der tilhører mindretal. Der er mangler i proceduren for udnævnelse af dommere og anklagere. Kosovo bør harmonisere de fire vigtige love, som trådte i kraft i januar 2013 vedrørende kriterierne for udnævnelse og afskedigelse af dommere og anklagere. Selv om der er gjort visse fremskridt med at mindske efterslæbet af retssager, er der stadig mange sager, som venter på at blive behandlet.

Kosovo har endnu ikke en database med elektroniske strafferegistre. Dossiererne om en persons kriminelle baggrund udarbejdes stadig manuelt i hver enkelt sag. Regeringen har planer om at indføre et informationssystem vedrørende strafferegistre i 2014.

Retsvæsenet har ikke et integreret sagsforvaltningssystem, som gør det muligt at følge sager fra undersøgelses- og efterforskningsfasen via retssagen og indtil pådømmelsen og inddrivelsen af aktiver. I 2014 iværksatte regeringen et pilotprojekt med henblik på at udvikle et sådant system.

I marts 2013 godkendte regeringen en ny efterretningsbaseret politistrategi og handlingsplan. I marts 2014 blev Kosovos første vurdering af truslen fra grov og organiseret kriminalitet

offentliggjort. Det efterretningsbaserede politiarbejde må styrkes; de analytiske færdigheder bør udvikles yderligere, og samarbejdet mellem de forskellige myndigheder bør styrkes.

I et lovforslag om aflytning fastsættes de generelle principper og det institutionelle ansvar i forbindelse med lovlig aflytning med elektronisk udstyr. Loven bør vedtages, og der bør indføres detaljerede procedurer gennem afledt lovgivning.

I 2013 blev en del af den afledte lovgivning, som ledsager loven om vidnebeskyttelse, vedtaget. Det relevante politidirektorat har en tilstrækkelig bemanning og sit eget budget. Kosovo bør overveje international flytning af vidner i følsomme sager.

I januar 2014 vedtog regeringen en strategi til forebyggelse af hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme. Den finansielle efterretningsenhed har planer om at øge sit personale for at kunne udføre sine opgaver ordentligt. Antallet af indberetninger om mistænkelige transaktioner er stadig højt, men der er ikke rapporteret om nogen domfældelser for hvidvaskning af penge.

I marts 2013 blev en ny lov om udvidede beføjelser for konfiskation af aktiver vedtaget. Loven giver mulighed for at konfiskere aktiver, som ikke stammer direkte fra en kriminel aktivitet, som den pågældende er blevet dømt for. Desuden indføres princippet om omvendt bevisbyrde. Disse nye lovbestemmelser gør det muligt at konfiskere aktiver i forbindelse med uforklarlig velstand. Der konfiskeres stadig meget få aktiver.

Kosovo er stadig transit- og lagringssted for ulovlig handel med heroin og marihuana⁶. De nye bestemmelser i straffeloven og strafferetsplejeloven indeholder mere effektive redskaber for narkotikaefterforskning. Den nationale narkotikakoordinator anvender eksisterende former for samarbejde mellem retshåndhævende organer og civilsamfundet. De forebyggende aktiviteter, oplysningsindsatsen og narkotikaovervågningen er tilfredsstillende. Kosovos politis kapacitet til at forebygge og efterforske narkotikahandel er tilstrækkelig, men der er stadig grund til stor bekymring over det forholdsvis lave antal endelige domme i forbindelse med strafferetlige undersøgelser af narkotikasager.

I juli 2013 blev loven om forebyggelse og bekæmpelse af menneskehandel og vidnebeskyttelse vedtaget. En national koordinator for bekæmpelse af menneskehandel samarbejder med de respektive myndigheder og civilsamfundet. Der er udarbejdet en lov om erstatning til ofre for forbrydelser. En ny strategi for bekæmpelse af menneskehandel er under udarbejdelse.

Kosovo er begyndt at gøre en indsats mod våbenhandel, men antallet af destruerede håndvåben er stadig lavt. I betragtning af det antal beslaglæggelser, som KFOR og andre myndigheder har foretaget de seneste år, er det sandsynligt, at der stadig er et betydeligt antal våben i Kosovo.

Kosovos antiterrorindsats fungerer. Udenlandske krigere er fortsat et problem, og Kosovos myndigheder har indsamlet omfattende oplysninger om krigere fra Kosovo i Syrien. Der er udarbejdet en ny lov, som forbyder deltagelse i væbnede konflikter. Regeringen har planer om at udarbejde en handlingsplan om forebyggelse af radikaliserings og voldelig ekstremisme.

Der er sket forbedringer i bekæmpelsen af korruption, men der er stadig ikke ret mange sager, som er blevet afsluttet ved domstolene. Det nationale korruptionsbekæmpelsesråd, som ledes af Kosovos præsident, fungerer. Det udsteder anbefalinger og offentliggør rapporter om

⁶ <http://www.state.gov/j/inl/rls/nrcrpt/2013/vol1/204050.htm>

http://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/Studies/Illicit_DT_through_SEE_REPORT_2014_web.pdf

kampen mod korruption. Det er vigtigt, at Kosovo udarbejder et register over endelige domme i sager vedrørende korruption og hvidvaskning af penge.

Offentlige indkøb er stadig en af de vigtigste kilder til korruption i Kosovo. Der er to kompetente institutioner på dette område, kommissionen for offentlige indkøb og indkøbskontrolmyndigheden. Det var ikke muligt at foretage en ordentlig vurdering af, hvordan sidstnævnte fungerer, da denne ret nye institutions mandat er udløbet, og der endnu ikke er udnævnt nyt personale.

I august 2013 blev den nye lov om finansiering af politiske partier vedtaget. Den centrale valgkommission er ansvarlig for gennemførelsen af loven og registreringen af politiske partier. Den har alt for lidt personale, hvilket kan komme til at påvirke gennemførelsen i fremtiden.

Det forventes, at en række ændringer af loven om beskyttelse af personoplysninger vil blive vedtaget inden udgangen af 2014. I 2013 blev det nationale agentur for beskyttelse af personoplysninger hørt om en række love og afledt lovgivning. Agenturets kapacitet bør styrkes yderligere. Kosovo bør udarbejde afledt lovgivning om datasikkerhed og skal sikre, at alle lovforslag, som vedrører behandling af personoplysninger, gennemgås af det nationale agentur for beskyttelse af personoplysninger. Kosovo bør overveje yderligere informationstiltag om databeskyttelse og øge antallet af databeskyttelsesansvarlige på lokalt plan.

Anbefalinger:

- Øge retsvæsenets uafhængighed ved at harmonisere de fire vigtige love, som trådte i kraft i januar 2013 vedrørende kriterierne for udnævnelse og afskedigelse af dommere og anklagere.
- Sikre, at de ledige stillinger i Kosovos domstolsråd og Kosovos anklageråd besættes.
- Nedbringe efterslæbet af verserende retssager.
- Udvikle et informationssystem for strafferegistre; regulere forvaltningen heraf effektivt.
- Udvikle et integreret sagsforvaltningssystem, som gør det muligt at følge straffesager fra efterforskning via retsforfølgelse og domfældelse til inddrivelse af aktiver.
- Forbedre udvekslingen af oplysninger mellem de retshåndhævende myndigheder og de retslige myndigheder i forbindelse med efterretningsbaseret politiarbejde; styrke deres kapacitet og menneskelige ressourcer.
- Vedtage lovforslaget om aflytning og indføre standardprocedurer gennem afledt lovgivning.
- Opretholde kapaciteten inden for vidnebeskyttelse, både med hensyn til finansiering og personale; styrke det internationale samarbejde.
- Integrere finansiel efterforskning i alle efterforskninger af organiseret kriminalitet og korruption.
- Oprette et register over endelige domme i sager om menneskehandel, ulovlig våbenhandel, ulovlig narkotikahandel, korruption, offentlige indkøb og hvidvaskning af penge med oplysning om de gennemførte strafferetlige sanktioner og de inddrevne kriminelle aktiver.
- Sikre støtte og bistand til ofre for menneskehandel.

- Overveje at revidere loven om indkøb for at sikre, at indkøbskontrolmyndigheden fungerer hensigtsmæssigt.
- Gennemføre loven om finansiering af politiske partier under valgkampagner; styrke den centrale valgkommissions kapacitet med hensyn til menneskelige ressourcer.
- Indgå yderligere aftaler om retshåndhævelsessamarbejde og styrke det operationelle samarbejde med nabolandene og EU's medlemsstater.
- Fortsætte samarbejdet med Europol, Interpol og de regionale retshåndhævende organer.
- Indgå yderligere aftaler om gensidig retlig bistand i straffesager med nabolandene og EU's medlemsstater.
- Undersøge mulighederne for at samarbejde med Eurojust nærmere.
- Udarbejde afledt lovgivning om datasikkerhed.
- Sikre, at det nationale agentur for beskyttelse af personoplysninger bliver hørt om alle lovforslag, som vedrører behandling af personoplysninger; styrke agenturets kapacitet.
- Overveje en yderligere oplysningsindsats om databeskyttelse; øge antallet af databeskyttelsesansvarlige på lokalt plan.

6. HOVEDOMRÅDE 4: GRUNDLÆGGENDE RETTIGHEDER I FORBINDELSE MED RETTEN TIL FRI BEVÆGELIGHED

De lovgivningsmæssige rammer for de grundlæggende rettigheder er fortsat i orden, men regeringen har til hensigt at finpudse dem i overensstemmelse med EU-retten. De eksisterende lovgivningsmæssige rammer for bekæmpelse af forskelsbehandling er ikke gennemført fuld ud, men der er truffet foranstaltninger til at forbedre gennemførelsen og overvågningen. I maj 2014 godkendte regeringen en række ændringer til loven om bekæmpelse af forskelsbehandling. Forsamlingen forventes snart at tage stilling til "menneskerettighedspakken", som består af lovforslagene om bekæmpelse af forskelsbehandling, ligestilling mellem mænd og kvinder og ombudsmanden.

Den næste strategi og handlingsplan vedrørende menneskerettigheder og grundlæggende rettigheder forventes vedtaget efter vedtagelsen af "menneskerettighedspakken". Sanktionsmekanismen i lovforslaget om bekæmpelse af forskelsbehandling skaber forskellige retsmidler for personer, der udsættes for menneskerettighedskrænkelser. Loven henviser til domstolsloven fra 2013, hvori det fastsættes, ved hvilke domstole der kan anlægges sag om menneskerettigheder. Den primære lovgivning bør suppleres af afledt lovgivning, og offentligheden bør informeres om de retsmidler, der er til rådighed.

Gennemførelsen af strategien og handlingsplanen for integration af romaer, ashkalier og egyptere fortsætter, men det går langsomt. Der blev foretaget en midtvejsevaluering i 2013, og der blev tilføjet et rammedokument. I dette dokument prioriteres foranstaltningerne frem til 2015. Der er behov for en fortsat indsats, specielt vedrørende budgettildelinger og udbetalinger. Et øget lokalt ejerskab er stadig afgørende for gennemførelsen.

Borgerne i Kosovo har ingen større problemer med at få adgang til rejse- og identitetsdokumenter.

Politiet i Kosovo indsamler oplysninger om etnisk motiverede forbrydelser. Der blev indberettet 44 sager mellem januar 2011 og marts 2014, men det var kun to, som endte med en dom. 16 sager er stadig ved at blive efterforsket, og der er rejst tiltale i seks sager. Kosovo

bør udvikle en harmoniseret definition af etnisk motiverede hændelser, som ikke er begrænset til straffelovens artikel 147.

Der er stadig et stort efterslæb af retssager i Kosovo, og der er behov for mere specialiserede dommere i visse af domstolenes afdelinger. Et mere effektivt retsvæsen med et passende antal specialiserede dommere ville være med til at forbedre behandlingen af etnisk motiverede sager.

Der findes kommunale sikkerhedsråd i alle kommunerne i Kosovo undtagen i kommunerne i den nordlige del af landet. Der er tale om rådgivende instanser, som også udvikler og gennemfører projekter vedrørende sikkerhed. De fungerer stort set i overensstemmelse med de lovgivningsmæssige rammer, men kvaliteten af deres arbejde varierer.

Anbefalinger:

- Vedtage og gennemføre de nye love om bekæmpelse af forskelsbehandling og ligestilling mellem mænd og kvinder og ændringerne til loven om ombudsmanden som én lovgivningspakke.
- Sikre, at borgerne har adgang til klare oplysninger om deres rettigheder og retsmidler i forbindelse med menneskerettighedskrænkelser.
- Fortsætte gennemførelsen af strategien og handlingsplanen for integration af romaer, ashkalier og egyptere på centralt og lokalt plan.
- Udvikle en harmoniseret definition af etnisk motiverede hændelser, som ikke er begrænset til straffelovens artikel 147.
- Fjerne overlappningen mellem beføjelserne og aktiviteterne for de kommunale sikkerhedsråd og kommunalbestyrelserne.

7. KONKLUSIONER

Kommissionen har vurderet Kosovos gennemførelse af visumkøreplanen på grundlag af oplysninger og relevante lovgivningsmæssige og politiske dokumenter, som Kosovo har fremlagt. Evalueringen er blevet suppleret af evalueringsbesøg på stedet, som er blevet gennemført af Kommissionens tjenestegrene med hjælp fra eksperter fra EU's medlemsstater.

Kommissionen mener, at Kosovo har gjort gode fremskridt med gennemførelsen af visumkøreplanen. Der kræves dog stadig yderligere bestræbelser i overensstemmelse med anbefalingerne i denne rapport og det ledsagende dokument fra Kommissionens tjenestegrene.

Kommissionen vil fortsætte med at bistå Kosovo med gennemførelsen af køreplanen og aktivt overvåge, at alle relevante benchmarks overholdes, så den kan holde medlovgiverne underrettet om yderligere fremskridt med visumliberaliseringsdialogen.